

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums «Pēc reformas – aktuāli uzlabot
cilvēkresursu pārvaldību pašvaldībās»

Lietderības revīzijas “Izaicinājumi pašvaldību personālpolitikā
(cilvēkresursu politikā), noslēdzoties pašvaldību teritoriālajai
reformai” rezultāti (praktiskie aspekti vienotas noslodzes
metodikas piemērošanā)

2023.gada 2.marts

Valsts revidents jurists Gints Puriņš

Saturs

1. Snieguma mērījumi noslodzes plānošanā, ierobežojumi;
2. Mērījumu datu avoti un darbības rādītāji;
3. Subjektīvie mērījumi un kataloga veidošana;
4. Aprēķinu moduļa darbība un izmantošana.

Konteksts

Reforma (pēc tās pašvaldībām jāsaprot, cik darbinieku
būs nepieciešams)

+

Revīzija (mērķis pārbaudīt, cik precīzs ir darbaspēka
plānojums, balstoties uz datiem)

Daži hipotētiski jautājumi

Kāpēc neizmantot datus lēmumu pieņemšanai?

Vai šādi lēmumi būs neprecīzāki?

Vai šādi lēmumi būs mazāk uzticami?

Vai «datu metode» ir universāla?

VID statistikas datu loma pašvaldību lēmumu pieņemšanā

Laima Ābele

16.12.2022.

Uz datiem balstīti lēmumi - mūsdienu privilēģija

- Datu analīzes un datu zinātnes uzplaukums
- Pieejami daudz dažādi dati, kas iepriekš nebija iespējams ievākt un uzkrāt
- Jo detalizētāja esošās situācijas «datu fotogrāfija», jo mērķētāki lēmumi, kas dod vislabāko ietekmi uz mērķgrupām (iedzīvotāji, vides sakārtošana, biznesa attīstība, sociālais atbalsts utt.)
- Jo precīzāki lēmumi, jo mazāk nelietderīgi izšķiesta nauda. Bizness to saprot, jo nevar atļauties kļūdīties. Uz spēles ir investoru nauda
- Taču tas ir vēl svarīgāk publiskajā sektorā, jo ar nepareiziem lēmumiem mēs nelietderīgi izmantojam nodokļu maksātāju, t.i. mūsu visu naudu
- Mēs nevaram atļauties meklēt melnu kaķi tumšā istabā. Dati – kā lampiņas. Jo vairāk lampiņu, jo gaišāks.

Snieguma mērījumi noslodzes plānošanā, ierobežojumi

Darbaspēka plānošanas metodikā izmantotas darbinieku vadības teorijā paustās atziņas par snieguma vadību un snieguma mērījumiem, lai izvairītos no darbaspēka trūkuma vai pārpalikuma.

Metodikas pamatā ir pakalpojumu «ražošanas» tiešo rezultātu strukturēti mērījumi (snieguma mērījumi), kurus iegūst no struktūrvienību datu bāzēm – pakalpojumu apjomi un pakalpojumu sniegšanas laiki. Iegūtie standartizētie rezultāti ir salīdzināti starp dažādu pašvaldību struktūrvienībām, izvērtējot tiešos rezultātus līdz gada ietvaram, kas ļauj konstatēt pakalpojumu ražošanas procesu ar augstāko vai zemāko veikspējas līmeni un aprēķinot darbaspēka apjomu nepieciešamajiem tiešajiem rezultātiem pēc augstākā veikspējas līmeņa.

Handwritten mathematical expressions illustrating ratios or fractions:

- $\frac{1}{12}$ (circled in yellow)
- $\frac{3}{12}$
- $\frac{2}{24}$

Metodikas ierobežojumi ir pieņēmumi par darbinieku kompetencēm, rezultātu kvalitāti, «ražošanas» procesiem. Metode neparedz iekļaut datus par darbinieku noslogošanas līmeni (nebija mērījumu datu);

Mērījumu datu avoti un darbības rādītāji

Pamatideja, izvēloties snieguma (darbības) novērtēšanas rādītājus, kas vēlāk tiks salīdzināti – lai tie atspoguļotu visus snieguma (darbības) galvenos, taču ne visus aspektus.

Bez rādītāja vērtības datiem, metodi izmantot nevar. Tādēļ jāapsver, vai varēs iegūt datus, vai ir alternatīvi rādītāji, ka datus iegūt ir sarežģīti vai dārgi.

Rādītāju «atrašana» sākas ar analizējamās funkcijas (jomas) galveno (tipisko) darbības veidu noskaidrošanu.

Joma (funkcija) - finanšu uzskaitē

Darbības veids					
Rēķinu administrēšana	Algu aprēķināšana	Darījumu grāmatošana	Maksājumu rīkojumu administrēšana	Krājumu uzskaitē	Pamatlīdzekļu uzskaitē
Darbības rādītājs					
Saņemto/nosūtīto rēķinu skaits	Algu transakciju skaits	Grāmatojumu skaits	Maksājumu (nosūtīto) uzdevumu skaits	Krājumu operāciju skaits	Pamatlīdzekļu operāciju skaits
Pieprasāmie dati					
Saņemto/nosūtīto rēķinu reģistrācijas žurnāls (nr., datums)	Algu transakciju reģistrs	Grāmatojumu reģistrs (nr., datums)	Maksājumu uzdevumu reģistrs (nr., datums)	Krājumu operāciju reģistrs	Pamatlīdzekļu operāciju reģistrs

Subjektīvie mērījumi un kataloga veidošana

Papildus strukturētajiem mērījumiem (snieguma mērījumi), kurus iegūst no struktūrvienību datu bāzēm, metodika paredz izmantot subjektīvos mērījumus, veicot ekspertu aptauju (anketēšanu) par dažādu tipveida pakalpojumu darbietilpību, ar mērķi noteikt aptuvenu dažādu tipveida darba veidu salīdzināšanas **standartu**. Standarta vērtības apkopotas katalogā un tās var izmantot, citas pašvaldības atkārtoti aptaujas neveicot.

Subjektīvi darba noslodzes mērījumi balstās darbinieka uzdevuma veikšanai nepieciešamās noslodzes subjektīvā vērtējumā. Šie mērījumi ir pilnībā vērsti uz darbinieka sajūtām un uztveri par savu darba noslodzi, tādēļ jo lielāks respondentu skaits, jo precīzāki un uzticamāki ir aptaujas rezultāti.

Aptaujas datu iegūšana kopumā bija laikietilpīgāka (**232** anketas). Bija nepieciešams skaidrot aptaujas aizpildīšanas instrukciju, neskatoties uz aizpildīšanas parauga pieejamību.

Aprēķinu moduļa darbība un izmantošana

Aicinu atvērt vakar atsūtīto MS Excel datni «Praktiski».

